

Richard Brander
är pol.dr och senior
kommunikationsexpert
vid Finlands Bank.

Lionel Barber minns sin tid som Financial Times chefredaktör

På alla presskonferenser satt han längst fram i mitten av salen. Alla i Bryssel visste vem han var, men trots det inledde han alltid sina frågor med att presentera sig själv: Lionel Barber från Financial Times. Chefen för FT:s Brysselredaktion blev senare chefredaktör i London och här ligger fokus i denna fascinerande bok: på åren som *editor* 2005–2020.

The Financial Times är väl egentligen mest känd för sin ljusröda färg. Senast har Helsingin Sanomat anammat konceptet i sin i nya ekonomibilagga HS Visio som utkommer på lördagar. Men FT är så mycket mera än en rosa brittisk tidning som rapporterar om utvecklingen på de finansiella marknaderna i London och runt om i världen. Det är också en tidning som länge har varit den kanske bästa informationskällan för den som vill följa med utvecklingen i Europeiska unionen med fokus på speciellt den inre marknaden och den europeiska valutaunionen EMU.

Boken är indelad i fem sektioner, som i huvudsak kommer i kronologisk ordning med fokus även på brittisk politik och utvecklingen inom mediebranschen. Först har vi åren med ökande global kreditgivning och inflaterade värden på bostäder och aktier; sedan Lehman Brothers konkurs, den finansiella krisen och dess efterverkningar; därefter maktskiftet i Storbritannien från labour till tories och eurokrisen i Europa; försäljningen av FT till japanska Nikkei och brexitomröstningen; och till slut teman som metoo och Lionel Barbers förberedelser på att ge över chefredaktörskapet till en värdig efterträdare, i nära samarbete med den japanska ägaren.

Den slipade eurofilen

Av samtliga brittiska korrespondenter som figurerade i Bryssel under andra hälften av 1990-talet är Lionel Barber den näst mest kända. Överlägset mest berömd blev hans något yngre kollega från The Telegraph, Boris Johnson. Stilen hos de två skiljde sig markant. Barber var den slipade eurofilen som talade flytande inte bara franska utan också tyska, och som på presskonferenser kunde ställa frågor till förbundskansler Helmut Kohl på dennes modersmål. FT var den tidning som politikerna och tjänstemännen läste i Bryssel för att hålla sig informerade, och tidningens insändarsida var forumet för utspel av EU-kommissionärer och inflytelserika parlamentariker och lobbyister.

Boris Johnsons rapporter i The Telegraph handlade däremot om det famösa gurkdirektivet och andra teman där "Bryssel" på ett eller annat sätt hade hittat på nya regler som begränsade briterernas frihet. Barber och Johnson (båda utbildade i Oxford) klädde sig i allmänhet i kritstrecsrandig kostym, Barbers välstruken medan Johnsons såg ut som om han hade sovit i sin. Båda två var ivriga cyklister men i övrigt hade de inte så mycket gemensamt. Medan Barber blev chefredaktör för FT gick Johnson vidare till politiken, som borgmästare i London, parlamentsledamot och ledande förespråkare för brexit och slutligen premiärminister.

Brexit och Trump blev stora chocker

Financial Times kan sägas vara en del av både ett globalt och ett brittiskt *establishment*. Den spekulationsbubbla, risktagning och skuldsättning som föregick finanskrisen 2008 tvingade också FT och Lionel Barber att ta sig en ordentlig titt i backspegeln. Den minnesgoda läsaren minns artikelserier om kapitalismens kris, som man i normala fall inte skulle förvänta sig att hitta i FT:s spalter.

Den största chocken för FT och tidningens inflytelserika chefredaktör kom ändå 2016, först i form av brexit och därefter med valet av Donald Trump till Förenta staternas president. Barber skriver det inte så tydligt men mellan raderna framträder en förståelse för att växande inkomstklyftor, globaliseringens skuggsida för lågutbildad arbetskraft i västvärlden och mannens

på gatan skepsis till EU:s fria rörlighet (den polska rörmokaren), till slut ledde till ett bakslag för den liberala världsordningen.

The Powerful and the Damned är en fascinerande mix av hur författaren reser runt i världen och intervjuar och umgås med ledare som Vladimir Putin, Donald Trump och Angela Merkel, samtidigt som han i själ och hjärta är en reporter, alltid på jakt efter ett *scoop*. Med stolthet redogör han för FT:s bidrag till metoo-rörelsen, då tidningens reportrar avslöjade hur unga kvinnor trakasserades på middagar i fashionabla Presidents Club. Ett annat fall var FT:s avslöjande av omfattade begräverier inom det tyska företaget Wirecard. Boken innehåller flera fall där författaren hamnar på kollisionskurs med chefer för globala storkoncerner, och där han kompromisslöst försvarar tidningens reportrar mot olika former av påtryckningsförsök.

"The Powerful and the Damned är en fascinerande mix av hur författaren reser runt i världen och intervjuar och umgås med ledare som Vladimir Putin, Donald Trump och Angela Merkel, samtidigt som han i själ och hjärta är en reporter, alltid på jakt efter ett scoop."

Framgångsrik anpassning i mediebranschen

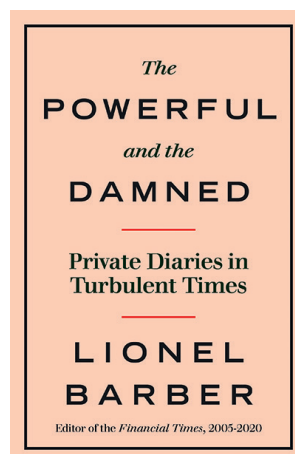
Lionel Barber är på resande fot över hela världen. Som före detta korrespondent i Washington rör han sig hemvant på båda sidor om Atlanten. Då han reser runt i världen, oftast med hustrun Victoria, tas han emot av FT:s korrespondenter, som organiserar intervjuer och bakgrundssamtal med premiärministrar och presidenter. Inga finländare nämns i boken.

Barber har skrivit en bok som med fördel kan läsas av alla som är intresserade av nutidshistoria, global ekonomi, finansbranschen, EU och brittisk politik. Boken innehåller också fascine-

rande dokumentation över hur FT framgångsrikt anpassar sig till mediebranschens nya spelregler med *digital first*, där papperstidningens roll blir att erbjuda fördjupning och långsammare rapportering.

Ibland tar sig Lionel Barber kanske på onödigt stort allvar, som då han stolt beskriver hur han får motta den finaste franska statsorden, hederslegionen. Nyheten läcker ut på förhand, och The Daily Mail utmålar Barber som en ”social uppkomling och exceptionell namndroppare, med en statsmannalik aura”.

För Barber är brexit något djupt tragiskt men det är inte primärt Boris Johnson som är syndabocken. Den som däremot konsekvent får utstå spott och spe är David Cameron, den tidigare konservativa premiärministern som begick det ödesdigra misstaget att utlysa en folkomröstning om det brittiska EU-medlemskapet. Det är ett misstag som Lionel Barber har svårt att förlåta.

Lionel Barber: The Powerful and the Damned. Private Diaries in Turbulent Times. WH Allen, 2020, 462 sidor.